

V Bruseli 4. júna 2025
(OR. en)

9422/25

**Medziinštitucionálny spis:
2025/0650 (NLE)**

**JAI 684
FRONT 129
ASILE 45
MIGR 192
COEST 410
SOC 318**

NÁVRH

Od:	Martine DEPREZOVÁ, riaditeľka, v zastúpení generálnej tajomníčky Európskej komisie
Dátum doručenia:	4. júna 2025
Komu:	Thérèse BLANCHETOVÁ, generálna tajomníčka Rady Európskej únie
Č. dok. Kom.:	COM(2025) 650 final
Predmet:	Návrh VYKONÁVACIE ROZHODNUTIE RADY, ktorým sa dočasná ochrana zavedená vykonávacím rozhodnutím (EÚ) 2022/382 predlžuje do 4. marca 2027

Delegáciám v prílohe zasielame dokument COM(2025) 650 final.

Príloha: COM(2025) 650 final

EURÓPSKA
KOMISIA

V Bruseli 4. 6. 2025
COM(2025) 650 final

2025/0650 (NLE)

Návrh

VYKONÁVACIE ROZHODNUTIE RADY,

**ktorým sa dočasná ochrana zavedená vykonávacím rozhodnutím (EÚ) 2022/382
predlžuje do 4. marca 2027**

DÔVODOVÁ SPRÁVA

1. KONTEXT NÁVRHU

• Dôvody a ciele návrhu

Rada prijala 4. marca 2022 vykonávacie rozhodnutie 2022/382¹ a aktivovala smernicu Rady 2001/55/ES z 20. júla 2001 („smernica o dočasnej ochrane“)² pre určité kategórie³ osôb vysídlených 24. februára 2022 alebo neskôr v dôsledku vojenskej invázie ruských ozbrojených síl na Ukrajinu, ktorá sa v uvedený deň začala. Podľa článku 4 ods. 1 smernice o dočasnej ochrane trvá dočasná ochrana pôvodne jeden rok, pričom túto ochranu možno automaticky predĺžiť o šesť mesiacov, najdlhšie o jeden rok. Dočasná ochrana bola automaticky predĺžená o jeden rok do 4. marca 2024.

Podľa článku 4 ods. 2 smernice o dočasnej ochrane môže Rada v prípade, že pretrvávajú dôvody na dočasnú ochranu, na návrh Komisie, ktorá tiež preskúma každú žiadosť členského štátu o predloženie návrhu Rade, kvalifikovanou väčšinou rozhodnúť, že predĺži dočasnú ochranu až o jeden rok. Dočasná ochrana bola predĺžená o ďalšie obdobia jedného roka, najprv do 4. marca 2025⁴ a neskôr do 4. marca 2026.

Cieľom tohto návrhu je predĺžiť dočasnú ochranu zavedenú vykonávacím rozhodnutím Rady 2022/382 o ďalší rok. Následkom bude pokračovanie dočasnej ochrany vo vzťahu ku kategóriám osôb uvedeným vo vykonávacom rozhodnutí Rady 2022/382 v období od 5. marca 2026 do 4. marca 2027.

K marcu 2025 požívalo dočasnú ochranu v EÚ takmer 4,3 milióna osôb, ktoré boli vysídlené z Ukrajiny⁵, pričom jednu tretinu tvoria deti⁶. Počet osôb požívajúcich dočasnú ochranu v členských štátoch EÚ zostáva stabilný na úrovni približne 4,3 milióna s mierne stúpajúcim trendom (zo 4,15 milióna v septembri 2023 na 4,21 milióna v máji 2024 a 4,26 milióna v marci 2025). Nemecko, Poľsko a Česko zostávajú členskými štátmi, v ktorých sa nachádza najvyšší počet osôb požívajúcich dočasnú ochranu (o niečo menej ako 1,2 milióna v Nemecku, takmer 1 milión v Poľsku a približne 365 000 v Česku). Od aktivácie smernice o dočasnej ochrane vyvinuli členské štáty značné úsilie na podporu osôb vysídlených z Ukrajiny, aby im uľahčili integráciu do hostiteľskej spoločnosti, vrátane systémov

¹ VYKONÁVACIE ROZHODNUTIE RADY (EÚ) 2022/382 zo 4. marca 2022, ktorým sa konštatuje skutočnosť, že došlo k hromadnému prílevu vysídlených osôb z Ukrajiny v zmysle článku 5 smernice 2001/55/ES, a zavádza sa dočasná ochrana.

² SMERNICA RADY 2001/55/ES z 20. júla 2001 o minimálnych štandardoch na poskytovanie dočasnej ochrany v prípade hromadného prílevu vysídlených osôb a o opatreniach na podporu rovnováhy úsilia medzi členskými štátmi pri prijímaní takýchto osôb a znášaní z toho vyplývajúcich dôsledkov.

³ V článku 2 vykonávacieho rozhodnutia Rady 2022/382 sa stanovuje, že dočasná ochrana sa vzťahuje na a) ukrajinských štátnych príslušníkov s pobytom na Ukrajine pred 24. februárom 2022; b) osoby bez štátnej príslušnosti a štátnych príslušníkov tretích krajín iných ako Ukrajina, na ktorých sa vzťahovala medzinárodná ochrana alebo rovnocenná vnútroštátna ochrana na Ukrajine pred 24. februárom 2022 a c) rodinných príslušníkov osôb uvedených v písmenách a) a b). Členské štáty uplatňujú toto rozhodnutie alebo primeranú ochranu podľa svojho vnútroštátneho práva, pokiaľ ide o osoby bez štátnej príslušnosti a štátnych príslušníkov tretích krajín iných ako Ukrajina, ktorí môžu preukázať, že pred 24. februárom 2022 mali na Ukrajine oprávnený pobyt na základe platného povolenia na trvalý pobyt vydaného v súlade s ukrajinským právom, a ktorí sa nemôžu za bezpečných a stabilných podmienok vrátiť do svojej krajiny alebo regiónu pôvodu.

⁴ Vykonávacie rozhodnutie Rady (EÚ) 2023/2409 z 19. októbra 2023, ktorým sa predlžuje dočasná ochrana zavedená vykonávacím rozhodnutím (EÚ) 2022/382 (europa.eu).

⁵ Viac ako 4,4 milióna vrátane členských štátov EÚ, Islandu, Lichtenštajnska, Nórska a Švajčiarska.

⁶ Pokiaľ nie je uvedené inak, všetky údaje o dočasnej a medzinárodnej ochrane pochádzajú z Eurostatu (databáza – Eurostat).

vzdelávania a odbornej prípravy, a na trh práce. Neprestajné úsilie vynakladali aj v oblasti zvýšenia prijímacej kapacity a plánovania pre prípad nepredvídaných udalostí. Reakcia EÚ na ruskú agresiu voči Ukrajine sa naďalej vyznačuje silným prvkom solidarity, jednak voči Ukrajine a jej obyvateľom, čo sa odráža v úsilí členských štátov a ich občanov prijímajúcich vysídlené osoby, a jednak medzi členskými štátmi.

Zo smernice o dočasnej ochrane vyplýva, že osoba môže požívať práva spojené s týmto postavením len v jednom členskom štáte naraz; preto osobám požívajúcim dočasnú ochranu, ktoré sa presunú do iného členského štátu, aby požívali dočasnú ochranu tam, by sa nemala poskytovať sociálna pomoc v dvoch členských štátoch súčasne. V snahe zabezpečiť, aby sa práva spojené s dočasnou ochranou požívali len v jednom členskom štáte naraz a zabrániť viacnásobným registráciám o dočasnú ochranu, by členské štáty mali žiadosti o povolenie na pobyt podané na základe článku 8 ods. 1 smernice 2001/55 zamietnuť, ak je zrejmé, že dotknutá osoba na tomto základe získala povolenie na pobyt už v inom členskom štáte, a preto požíva práva spojené s dočasnou ochranou v ňom [pozri v tejto súvislosti bod 30 rozsudku Súdneho dvora (desiata komora), vec C-753/23 [Krasiliva], 27. februára 2025].

Platforma na registráciu dočasnej ochrany je v prevádzke od 31. mája 2022 a jej účelom je umožniť členským štátom vymieňať si informácie, a tak zabezpečiť, aby osoby požívajúce dočasnú ochranu alebo primeranú ochranu podľa vnútroštátneho práva mohli účinne požívať svoje práva v hostiteľskom členskom štáte, a zároveň obmedziť možné zneužívanie. Zabezpečenie riadneho fungovania tejto platformy si vyžaduje, aby sa údaje pravidelne nahrávali, vrátane číselných údajov o neaktívnych registráciách, a aby sa v prípade dvojitej registrácie vykonávali tam, kde je potrebné, rýchle následné opatrenia. Platformu bude svoju činnosť vykonávať dovtedy, kým bude dočasná ochrana existovať. V tomto ohľade sa na účely predĺženia dočasnej ochrany nevyžaduje žiadna zmena jej fungovania.

Hoci Eurostat pripravuje oficiálne európske štatistiky o dočasnej ochrane, čím zabezpečuje včasný situačný prehľad na operačné účely, jednotná správa a dohľad nad vydávaním povolení na pobyt si vyžaduje, aby členské štáty pravidelne nahrávali presné a včasné údaje na platformu na registráciu dočasnej ochrany vrátane číselných údajov o neaktívnych registráciách.

Potreba ďalšieho poskytovania ochrany spolu s možnosťou, aby si osoby požívajúce dočasnú ochranu zvolili členský štát, v ktorom ju budú požívať, mala vplyv na prijímací systém členských štátov, najmä tých, ktoré prijímajú veľký počet osôb požívajúcich dočasnú ochranu, pričom sa musia súčasne vyrovnávať s veľkým počtom žiadateľov o medzinárodnú ochranu alebo s nedostatkom ubytovania. V tejto súvislosti je dôležité naďalej pracovať na tom, aby bolo úsilie, ktoré členské štáty vynakladajú, viac vyvážené.

Prioritou zostáva zabezpečiť sebestačnosť vysídlených osôb a ich prístup k dlhodobému ubytovaniu.

Aj do budúcnosti je preto kľúčové zabezpečiť dlhodobé a udržateľné riešenia. Hoci vysídlené osoby by mali byť vzhľadom na neistú situáciu na Ukrajine naďalej chránené, rovnako dôležité je pripraviť hladký prechod na ukončenie dočasnej ochrany, ktorý lepšie odráža situáciu a reaguje na potreby osôb s pobytom v EÚ, a zároveň prihliada na potreby Ukrajiny v oblasti kapacít a obnovy. Tento strategický a postupný prístup by umožnil, aby sa vysídlené osoby, členské štáty a Ukrajina spoločne pripravili na stav, keď bude situácia na Ukrajine umožňovať návraty za bezpečných a stabilných podmienok a keď nebudú pretrvávajúť žiadne dôvody na pokračovanie dočasnej ochrany. Okrem toho, že sa osobám požívajúcim dočasnú ochranu poskytuje prístup k súboru harmonizovaných práv, aktiváciou smernice o dočasnej ochrane sa naďalej zmierňuje riziko, že by azylové systémy členských štátov nedokázali spracovať prílev osôb bez toho, aby to malo nepriaznivý vplyv na ich efektívne fungovanie.

V období od februára 2022 do februára 2025 podali ukrajinskí štátni príslušníci v EÚ približne 72 600 žiadostí o medzinárodnú ochranu (v porovnaní s 52 000 žiadosťami v období od februára 2022 do júna 2024). V januári a februári 2025 sa počet žiadostí o medzinárodnú ochranu podaných ukrajinskými štátnymi príslušníkmi zvýšil o 86 % v porovnaní s obdobím január až február 2024, pričom Francúzsko a Poľsko boli dvoma hlavnými prijímajúcimi krajiny týchto žiadostí. Obmedzené celkové počty však naďalej ukazujú, že dočasná ochrana splnila svoj účel, ktorým bolo okrem iného zabrániť preťaženiu azylových systémov členských štátov.

Podľa prieskumu Úradu Vysokého komisára OSN pre utečencov (UNHCR) z novembra 2024 zameraného na monitorovanie zámerov⁷ podiel vysídlených osôb, ktoré sa v budúcnosti plánujú vrátiť na Ukrajinu alebo v to dúfajú, v porovnaní s predchádzajúcim polrokom klesol (z 59 % na 57 %), zatiaľ čo podiel osôb, ktoré ešte nie sú o svojom návrate rozhodnuté, stúpol (z 24 % na 27 %), a rovnako aj počet osôb, ktoré uvádzajú, že v návrat nedúfajú (z 11 % na 12 %). Medzinárodná organizácia pre migráciu (IOM) uvádza⁸, že veľká väčšina respondentov (70 %) má v úmysle vrátiť sa na Ukrajinu, keď a ak to bude bezpečné.

Okrem toho podľa prieskumu⁹ Agentúry Európskej únie pre azyl (EUAA) približne jeden z troch (20 %) respondentov v roku 2024 bol odhodlaný vrátiť sa alebo sa k návratu prikláňal (14 %), čo je výrazný pokles oproti roku 2023, kedy sa tak vyjadril jeden z dvoch respondentov.

Tieto prieskumy potvrdzujú, že väčšina osôb vysídlených z Ukrajiny sa domnieva, že sa na Ukrajinu stále nemôže vrátiť za bezpečných a stabilných podmienok.

Ruská útočná vojna na Ukrajine stále nestráca na intenzite. Rusko sa naďalej zámerne a systematicky zameriava na civilnú infraštruktúru a obývané oblasti. Podľa misie OSN na monitorovanie ľudských práv na Ukrajine sa počet civilných obetí v marci 2025 zvýšil o 70 % v porovnaní s rovnakým mesiacom v roku 2024. Tento fakt poukazuje na výraznú eskaláciu a zdôrazňuje, že vojna si neustále vyberá daň na civilnom obyvateľstve.

Nepredvídateľné letecké a dronové útoky zo strany ruských síl naďalej predstavujú vážnu hrozbu v celej krajine, pričom zasahujú regióny ďaleko za frontovou líniou. Tieto útoky poukazujú na široký geografický záber a nevybraný charakter prebiehajúcej agresie. Letecké útoky zasahujú aj energetickú infraštruktúru, a ponechávajú tak milióny ľudí bez elektriny, vody a/alebo kúrenia. V energetickom sektore došlo v roku 2024 k 93 % nárastu poškodeného alebo zničeného majetku vrátane infraštruktúry na výrobu, prenos a distribúciu energie.

Podľa odhadov Medzinárodnej organizácie pre migráciu je k aprílu 2025 na Ukrajine 3 757 000 vnútorne vysídlených osôb¹⁰. Dve tretiny (66 %) z nich je vysídlených už viac ako dva roky a 79 % viac ako rok. Podiel vnútorne vysídlených osôb, ktoré sú vysídlené už viac ako dva roky, bol najvyšší medzi vnútorne vysídlenými osobami, ktoré mali pobyt na západe krajiny. Podľa informácií uvedených v štvrtej správe o rýchlom posúdení škôd a potrieb (RDNA4)¹¹ zaregistrovalo ministerstvo sociálnej politiky oficiálne 4 642 735 osôb ako vnútorne vysídlené osoby. Uvádza sa, že v roku 2024 sa ďalej prehlbovala chudoba

⁷ *Lives on hold: Intentions and Perspectives of Refugees, Refugee Returnees and IDPs from Ukraine, November 2024* (Pozastavený život: zámery a perspektívy utečencov, utečencov navrátilcov a vnútorne vysídlených osôb z Ukrajiny, november 2024).

⁸ *Ukraine Regional Response: Needs, Intentions, and Border Crossings – Displacement Tracking Matrix* (Regionálna odpoveď Ukrajiny: potreby, zámery a prekračovanie hraníc – matica na sledovanie vysídľovania)

⁹ *Surveys of Arriving Migrants from Ukraine: Movements and Returns Report (December 2024)* (Prieskumy týkajúce sa prichádzajúcich migrantov z Ukrajiny: správa o pohyboch a návrate, december 2024).

¹⁰ *Ukraine – Conditions of Return Assessment Factsheet – Round 9 (December 2024)* [Ukrajina – prehľad posúdenia podmienok návratu – 9. kolo (december 2024)].

¹¹ *Ukraine - Fourth Rapid Damage and Needs Assessment (RDNA4)* : [Ukrajina – Štvrté rýchle posúdenie škôd a potrieb (RDNA4)]február 2022 – december 2024.

a potravinová neistota. Následky vojny sú naďalej nerovnomerné, pričom najviac ich pociťujú ženy, a to aj v oblasti zamestnania a kritických potrieb domácností, osoby so zdravotným postihnutím, deti a mládež, vnútorne vysídlené osoby a staršie osoby. Bolo zabitých viac ako 12 000 ľudí, viac ako 28 000 bolo zranených a milióny ľudí prišli o svoje domovy.

Podľa odhadov Úradu OSN pre koordináciu humanitárnych záležitostí (OCHA) z januára 2025 bude v roku 2025 v krajine potrebovať naliehavú humanitárnu pomoc viac ako 12,7 milióna ľudí¹².

Nestabilita v kombinácii so zložitou humanitárnou situáciou na Ukrajine by takisto mohla spôsobiť ďalšie hromadné príchody do Únie, čo by viedlo k potrebe poskytnúť ochranu dodatočnému počtu vysídlených osôb.

Súčasná neistota a nestálosť na Ukrajine je dôkazom toho, že podmienky momentálne neumožňujú ukončiť dočasnú ochranu pre osoby požívajúce dočasnú ochranu, ktoré sa v súčasnosti nachádzajú v členských štátoch EÚ, a pre tých, ktorí by mohli byť stále v núdzi. Týmto osobám musí byť v Únii naďalej poskytovaná ochrana. Rovnako platí, že ak by sa dočasná ochrana skončila čoskoro a všetky tieto osoby by požiadali o medzinárodnú ochranu súčasne, riziko z hľadiska efektívneho fungovania vnútroštátnych azylových systémov by bolo stále prítomné.

Vzhľadom na uvedený vývoj sa Komisia domnieva, že dôvody na dočasnú ochranu momentálne pretrvávajú, a preto by sa mala dočasná ochrana predĺžiť ako nevyhnutná a primeraná reakcia na súčasnú situáciu. Predĺženie o ďalší rok, t. j. na obdobie od 5. marca 2026 do 4. marca 2027 by sa v súlade s článkom 4 ods. 2 smernice o dočasnej ochrane malo prijať čo najskôr. Cieľom je zabezpečiť, aby osoby, ktoré boli vysídlené z Ukrajiny a ktoré sa nachádzajú v členských štátoch EÚ, mali za súčasných okolností čo najväčšiu stabilitu a perspektívu.

Je to v súlade so záväzkom Únie, ktorým je poskytovať Ukrajine a jej ľudu podporu tak dlho, ako to bude potrebné, a s jej podporou komplexného, spravodlivého a trvalého mieru založeného na zásadách Charty Organizácie Spojených národov a medzinárodného práva. Ak by sa okolnosti vyvíjali tak, že by bolo možné udržateľné prímerie dosiahnuť pred 4. marcom 2027, Európska komisia môže v takom prípade predložiť Rade návrh podľa článku 6 smernice o dočasnej ochrane. Na základe tohto ustanovenia môže Rada dočasnú ochranu ukončiť rozhodnutím prijatým kvalifikovanou väčšinou na návrh Komisie, ktorá musí tiež preskúmať každú žiadosť členského štátu, aby predložila návrh Rade. Takéto rozhodnutie Rady by muselo byť založené na preukázaní skutočnosti, že situácia v krajine pôvodu umožňuje bezpečný a trvalý návrat osôb, ktorým bola poskytnutá dočasná ochrana, pri náležitom rešpektovaní ľudských práv a základných slobôd a záväzkov členských štátov týkajúcich sa zákazu vyhostenia alebo vrátenia.

Okrem toho by členské štáty mali mať možnosť včas podniknúť potrebné administratívne a právne kroky (ako je obnovenie povolení na pobyt) s cieľom pripraviť sa na predĺženie dočasnej ochrany.

• **Súlad s existujúcimi ustanoveniami v tejto oblasti politiky**

Tento návrh je plne v súlade s *acquis* EÚ v oblasti azylu, keďže smernica o dočasnej ochrane je neoddeliteľnou súčasťou spoločného európskeho azylového systému a jej uplatnenie bolo plánované pre mimoriadnu situáciu hromadného prílevu vysídlených osôb, k čomu momentálne stále dochádza v dôsledku komplexnej vojenskej invázie Ruska na Ukrajinu. Je tiež plne v súlade

¹² *Ukraine Humanitarian Needs and Response Plan 2025 (April 2025) [EN/UK] - Ukraine | ReliefWeb* [Plán humanitárnych potrieb a reakcie pre Ukrajinu na rok 2025 (apríl 2025)].

s cieľom Európskej únie, ktorým je vytvoriť priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti otvorený pre tých, ktorí sú okolnosťami donútení oprávnene hľadať ochranu v Európskej únii.

Prvky návrhu sú takisto v súlade s právnymi aktmi, ktoré tvoria pakt o migrácii a azyľe a ktoré boli prijaté v máji 2024. Parlament a Rada sa dohodli, že smernica o dočasnej ochrane bude naďalej súčasťou súboru nástrojov, ktoré má EÚ k dispozícii pre situácie hromadných príchodov. Smernica o dočasnej ochrane sa osvedčila ako základný nástroj na poskytovanie okamžitej ochrany v EÚ. V tejto fáze zostáva najvhodnejším nástrojom na riešenie vysídľovania spôsobeného ruskou útočnou vojnou proti Ukrajine.

- **Súlad s ostatnými politikami Únie**

Tento návrh je plne v súlade s potrebou umožniť členským štátom, aby prípadné žiadosti o medzinárodnú ochranu vybavovali riadnym spôsobom bez toho, aby sa ich azyľové systémy preťažili, a naďalej poskytovali potrebné opatrenia v prípade hromadného prílevu vysídlených osôb z Ukrajiny, ktoré by zabránili preťaženiu azyľových systémov členských štátov. Je tiež v súlade s vonkajšou činnosťou Únie. Tento návrh je takisto v súlade s reštriktívnymi opatreniami EÚ a ďalšími krokmi prijatými aj v reakcii na ruskú agresiu voči Ukrajine. Tento návrh je súčasťou komplexného súboru opatrení, ktorými EÚ reaguje na ruskú útočnú vojnu proti Ukrajine.

2. PRÁVNÝ ZÁKLAD, SUBSIDIARITA A PROPORCIONALITA

- **Právny základ**

Právnym základom návrhu je článok 4 ods. 2 smernice Rady 2001/55/ES z 20. júla 2001 o minimálnych štandardoch na poskytovanie dočasnej ochrany v prípade hromadného prílevu vysídlených osôb, berúc do úvahy, že dôvody na dočasnú ochranu pretrvávajú. V uvedenom ustanovení sa uvádza, že ak pretrvávajú dôvody na dočasnú ochranu, Rada môže kvalifikovanou väčšinou na návrh Komisie rozhodnúť o predĺžení tejto dočasnej ochrany najviac o jeden rok.

- **Subsidiarita (v prípade inej ako výlučnej právomoci)**

Hlava V ZFEÚ pod názvom Priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti prenáša určité právomoci v týchto záležitostiach na Európsku úniu. Tieto právomoci sa musia vykonávať v súlade s článkom 5 Zmluvy o Európskej únii, teda len vtedy a do tej miery, pokiaľ ciele zamýšľané touto činnosťou nemôžu uspokojivo dosiahnuť samotné členské štáty, ale z dôvodov rozsahu alebo účinkov navrhovanej činnosti ich možno lepšie dosiahnuť na úrovni Európskej únie.

Situácia na Ukrajine v dôsledku ruskej útočnej vojny má naďalej vplyv na EÚ ako celok. Európska únia na ňu reagovala bezprecedentne a jednotne. Z toho vyplýva, že si to stále vyžaduje riešenia na úrovni EÚ a podporu zo strany EÚ, ako aj silnú koordináciu na úrovni EÚ, keďže je neustále potrebné, aby všetky členské štáty účinne reagovali na situáciu spoločne a aby zabezpečili uplatňovanie rovnakých štandardov a harmonizovaného súboru práv v celej únii pre 4,3 milióna osôb, ktoré sa v súčasnosti nachádzajú v únii. Okrem existujúceho hromadného prílevu, ktorý pretrváva, nemožno vylúčiť ďalšie príchody veľkého počtu osôb z dôvodu pretrvávajúcej nestály situácie na Ukrajine. Je zrejmé, že opatreniami, ktoré prijímajú jednotlivé členské štáty, nemožno uspokojivo naplniť potrebu spoločného prístupu EÚ k tomu, čo jednoznačne predstavuje výzvu spoločnú pre celú EÚ.

Takýto spoločný prístup nie je možné uspokojivo dosiahnuť jednotlivo na úrovni členských štátov a vzhľadom na rozsah a účinky tohto navrhovaného vykonávacieho rozhodnutia Rady ho možno lepšie dosiahnuť a koordinovať na úrovni Únie, ako takisto uviedli samotné členské štáty. Únia preto musí konať a môže prijať opatrenia v súlade so zásadou subsidiarity podľa článku 5 ods. 3 Zmluvy o Európskej únii.

- **Proporcionalita**

V súlade so zásadou proporcionality stanovenou v článku 5 ods. 4 Zmluvy o Európskej únii sa v navrhovanom vykonávacom rozhodnutí Rady stanovuje predĺženie dočasnej ochrany na obmedzené obdobie, t. j. o jeden rok pre konkrétnu skupinu osôb, na ktorú sa už vzťahuje.

Navrhované opatrenie je obmedzené na to, čo je nevyhnutné vzhľadom na rozsah a závažnosť situácie na Ukrajine, v dôsledku čoho sa približne 4,3 milióna vysídlených osôb, ktoré sa v súčasnosti nachádzajú v členských štátoch EÚ, nemôže vrátiť na Ukrajinu za bezpečných a stabilných podmienok. Toto predĺženie navyše predstavuje aj primeranú reakciu vzhľadom na súčasnú situáciu, keďže dočasná ochrana zabezpečila, aby azylový systém členských štátov nebol preťažený z dôvodu značného počtu žiadostí od osôb prichádzajúcich do členských štátov EÚ.

- **Výber nástroja**

V článku 4 ods. 2 smernice o dočasnej ochrane sa vyžaduje, aby sa dočasná ochrana predĺžila až o jeden rok vykonávacím rozhodnutím Rady, ak dôvody na dočasnú ochranu pretrvávajú.

3. VÝSLEDKY HODNOTENÍ EX POST, KONZULTÁCIÍ SO ZAJINTERESOVANÝMI STRANAMI A POSÚDENÍ VPLYVU

- **Tvorba politík založená na faktoch**

Sieť EÚ pre koncepciu pripravenosti a krízového riadenia v oblasti migrácie so zameraním na Ukrajinu a platforma solidarity „Ukrajina“¹³ pokračujú vo svojej činnosti s cieľom zabezpečiť spoločné situačné povedomie o migračných dôsledkoch ruskej komplexnej vojenskej invázie na Ukrajinu a pripravenosť EÚ a členských štátov a ich koordinovanú reakciu na krízu prostredníctvom pravidelných výmen. V tejto súvislosti sa na oboch fórach diskutovalo o zvýšení celkovej pripravenosti na úrovni EÚ vrátane plánovania pre prípad nepredvídaných udalostí. Neustále sa zhromažďujú informácie a údaje o súčasnej situácii a o pohybe osôb. V rámci platformy na registráciu dočasnej ochrany prebieha medzi stranami neustále *ad-hoc* diskusia o tom, ako lepšie zabezpečiť riadnu výmenu informácií o osobách požívajúcich dočasnú ochranu a primeranú ochranu, ktorá je k dispozícii podľa vnútroštátneho práva v rámci členských štátov, a zároveň odhaľovať duplicitné registrácie v rámci toho istého členského štátu a medzi členskými štátmi EÚ. Vzhľadom na značný počet vysídlených detí a mladých ľudí sa v tomto úsilí čoraz viac prihliada na údaje o integrácii do systémov vzdelávania a odbornej prípravy.

Situáciu na Ukrajine navyše pravidelne posudzuje Európska komisia, organizácie, ako je Svetová banka a Organizácia Spojených národov, ako aj ukrajinská vláda. Svetová banka uverejňuje správy o rýchlom posúdení škôd a potrieb Ukrajiny¹⁴.

Od vypuknutia vojny sa Medzinárodná organizácia pre migráciu zasadzuje za to, aby sprostredkovala lepší obraz o situácii vysídlených osôb a aby sledovala vnútorné vysídľovanie na Ukrajine a toky mobility, pričom okrem toho prostredníctvom prieskumov monitoruje zámery osôb utekajúcich pred vojnou a osôb prekračujúcich hranice späť na Ukrajinu

¹³ Komisia zriadila platformu s cieľom koordinovať operačnú reakciu medzi členskými štátmi podľa článku 3 ods. 2 rozhodnutia Rady 2022/382. Okrem iného zhromažďuje informácie a skúma potreby identifikované v členských štátoch a koordinuje nadväzujúce operačné opatrenia v reakcii na tieto potreby.

¹⁴ *World Bank Group, “Ukraine Fourth Rapid Damage and Needs Assessment (RDNA4) (February 2022 – December 2024) [Skupina Svetovej banky, Ukrajina – Štvrté rýchle posúdenie škôd a potrieb (RDNA4) (február 2022 – december 2024)].*

a hodnotí podmienky návratu. UNHCR pravidelne uverejňuje informácie o zámeroch a perspektívach (aj vnútorne) vysídlených osôb z Ukrajiny. Z prieskumov a dokumentov uvedených medzinárodných organizácií vyplýva, že súčasná situácia je stále nestabilná a neistá, a preto neumožňuje návrat za bezpečných a stabilných podmienok. UNHCR odhaduje, že k aprílu 2025 je na celom svete registrovaných 6,9 milióna osôb utekajúcich z Ukrajiny¹⁵.

- **Konzultácie so zainteresovanými stranami, získavanie a využívanie expertízy**

Na účely zhromaždenia informácií založených na dôkazoch Komisia prostredníctvom siete pre pripravenosť a riadenie kríz v oblasti migrácie a platformy solidarity pravidelne konzultovala s orgánmi členských štátov, Európskou službou pre vonkajšiu činnosť a príslušnými agentúrami EÚ, ukrajinskými orgánmi a medzinárodnými organizáciami, pričom udržiavala výmeny s mimovládnyimi organizáciami a organizáciami občianskej spoločnosti.

Komisia v spolupráci s rotujúcimi predsedníctvami Rady Európskej únie konzultovala s členskými štátmi o budúcnosti dočasnej ochrany po marci 2025 na úrovni ministrov, ako aj v rámci série zasadnutí v apríli 2025 v pracovnej skupiny Rady pre integráciu, migráciu a vyhostenie (IMEX), strategickom výbore pre prisťahovalectvo, hranice a azyl (SCIFA) a v pracovnej skupine pre azyl, kde členské štáty zdôraznili potrebu čo najskôr predĺžiť dočasnú ochranu o ďalší rok, a zachovať tak spoločnú európsku reakciu. Na poslednom zasadnutí výboru SCIFA v apríli 2024 členské štáty uznali, že súčasná nestabilná situácia neumožňuje, aby sa zmenil rozsah uplatňovania dočasnej ochrany. Ak by to však situácia v budúcnosti umožňovala, uskutočnili by sa ďalšie rokovania o rozsahu dočasnej ochrany s cieľom zabezpečiť súlad s postupným a koordinovaným prechodom na jej ukončenie.

V rámci platformy solidarity prebiehali súbežné a doplnkové diskusie, v ktorých členské štáty jednomyseľne vyjadrili potrebu predĺžiť dočasnú ochranu o ďalší rok, aby bola zachovaná spoločná európska reakcia, aby boli osobám požívajúcim dočasnú ochranu poskytnuté jasné informácie a aby mohli členské štáty vykonať potrebné administratívne a právne opatrenia na vnútroštátnej úrovni (napríklad obnovenie povolení na pobyt). Komisia zároveň udržiavala pravidelné kontakty s ukrajinskými orgánmi, aby získala informácie o situácii na mieste. Na uvedených fórach zároveň došlo k výmene názorov o potrebe zaistiť súbežne s ďalším predĺžením aj podmienky na hladký prechod na ukončenie dočasnej ochrany, aby tak bolo možné flexibilne a lepšie reagovať na nestabilnú situáciu a lepšie zohľadniť situáciu vysídlených osôb v EÚ a na Ukrajine. Okrem toho v súlade s článkom 3 smernice o dočasnej ochrane prebiehali osobitné konzultácie medzi Komisiou a UNHCR, ktorý situáciu posudzoval a poskytol relevantné informácie a vykonával prieskumy o zámeroch vysídlených osôb. V marci 2025 uverejnilo 109 organizácií občianskej spoločnosti spoločné vyhlásenie¹⁶ o situácii osôb vysídlených z Ukrajiny, v ktorom okrem iného vyzvali Komisiu, aby navrhla ďalšie predĺženie dočasnej ochrany.

- **Základné práva**

Tento návrh rešpektuje základné práva a dodržiava zásady, ktoré sú uznané najmä v Charte základných práv Európskej únie, ako aj záväzky vyplývajúce z medzinárodného práva vrátane Ženevského dohovoru z 28. júla 1951 o právnom postavení utečencov v znení Newyorského protokolu z 31. januára 1967.

¹⁵ *Ukraine Refugee Situation* (Situácia ukrajinských utečencov).

¹⁶ Spoločné vyhlásenie podpísané 109 humanitárnymi organizáciami a organizáciami občianskej spoločnosti o dlhodobých riešeniach pre vysídlených Ukrajincov.

4. VPLYV NA ROZPOČET

Od začiatku útočnej vojny Ruska proti Ukrajine boli potreby financovania spojené s uplatňovaním smernice o dočasnej ochrane zahrnuté do rozpočtu existujúcich nástrojov financovania EÚ na obdobie 2014 – 2020 a 2021 – 2027, najmä v rámci príslušnej politiky vnútorných záležitostí a politiky súdržnosti¹⁷.

5. ĎALŠIE PRVKY

- **Podrobné vysvetlenie konkrétnych ustanovení návrhu**

V *článku 1* sa stanovuje predĺženie dočasnej ochrany o jeden rok (od 5. marca 2026 do 4. marca 2027) pre vysídlené osoby uvedené v článku 2 vykonávacieho rozhodnutia Rady 2022/382.

V *článku 2* sa stanovuje dátum nadobudnutia účinnosti tohto rozhodnutia.

¹⁷ Kohézne opatrenia na podporu utečencov v Európe, tzv. balík „CARE“ (CARE, CARE-plus a Fast-CARE).

Návrh

VEYKONÁVACIE ROZHODNUTIE RADY,

**ktorým sa dočasná ochrana zavedená vykonávacím rozhodnutím (EÚ) 2022/382
predlžuje do 4. marca 2027**

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie,

so zreteľom na smernicu Rady 2001/55/ES z 20. júla 2001 o minimálnych štandardoch na poskytovanie dočasnej ochrany v prípade hromadného prílevu vysídlených osôb a o opatreniach na podporu rovnováhy úsilia medzi členskými štátmi pri prijímaní takýchto osôb a znášaní z toho vyplývajúcich dôsledkov¹⁸, a najmä na jej článok 4 ods. 2,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

keďže:

- (1) Rada prijala 4. marca 2022 vykonávacie rozhodnutie (EÚ) 2022/382¹⁹, ktorým sa konštatuje skutočnosť, že došlo k hromadnému prílevu vysídlených osôb z Ukrajiny v zmysle článku 5 smernice 2001/55/ES, a zavádza sa dočasná ochrana.
- (2) V súlade s článkom 4 ods. 1 smernice 2001/55/ES sa dočasná ochrana pôvodne uplatňovala na prvotné obdobie jedného roka, a to do 4. marca 2023, a následne sa automaticky predĺžila o ďalší rok do 4. marca 2024.
- (3) Rada prijala 19. októbra 2023 vykonávacie rozhodnutie (EÚ) 2023/2409²⁰, ktorým sa predlžuje dočasná ochrana zavedená vykonávacím rozhodnutím (EÚ) 2022/382 do 4. marca 2025. Rada prijala 11. júna 2024 vykonávacie rozhodnutie (EÚ) 2024/1836²¹, ktorým sa predlžuje dočasná ochrana zavedená vykonávacím rozhodnutím (EÚ) 2022/382 do 4. marca 2026.
- (4) V súvislosti s aktiváciou smernice 2001/55/ES sa členské štáty vo vyhlásení²² jednomyseľne dohodli, že nebudú uplatňovať článok 11 uvedenej smernice (smernica 2001/55/ES) vo vzťahu k osobám, ktoré požívajú dočasnú ochranu v danom členskom štáte v súlade s vykonávacím rozhodnutím (EÚ) 2022/382 a bez povolenia sa presunú do iného členského štátu, pokiaľ sa členské štáty dvojstranne nedohodnú inak.

¹⁸ Ú. v. ES L 212, 7.8.2001, s. 12, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2001/55/oj>.

¹⁹ Vykonávacie rozhodnutie Rady (EÚ) 2022/382 zo 4. marca 2022, ktorým sa konštatuje skutočnosť, že došlo k hromadnému prílevu vysídlených osôb z Ukrajiny v zmysle článku 5 smernice 2001/55/ES, a zavádza sa dočasná ochrana (Ú. v. EÚ L 71, 4.3.2022, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2022/382/oj).

²⁰ Vykonávacie rozhodnutie Rady (EÚ) 2023/2409 z 19. októbra 2023, ktorým sa predlžuje dočasná ochrana zavedená vykonávacím rozhodnutím (EÚ) 2022/382 (Ú. v. EÚ L, 2023/2409, 24.10.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2023/2409/oj).

²¹ Vykonávacie rozhodnutie Rady (EÚ) 2024/1836 z 25. júna 2024, ktorým sa predlžuje dočasná ochrana zavedená vykonávacím rozhodnutím (EÚ) 2022/382 (Ú. v. EÚ L, 2024/1836, 3.7.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2024/1836/oj).

²² Vyhlásenie členských štátov.

- (5) Vzhľadom na to, že osoba môže požívať práva spojené s dočasnou ochranou len v jednom členskom štáte naraz, v snahe zaistiť, že tomu tak skutočne je a v snahe zabrániť viacnásobným registráciám o dočasnú ochranu by mali členské štáty žiadosti o povolenie na pobyt podané na základe článku 8 ods. 1 smernice 2001/55 zamietnuť, ak je zrejmé, že dotknutá osoba na tomto základe získala povolenie na pobyt už v inom členskom štáte, a preto požíva práva spojené s dočasnou ochranou vrátane sociálnej pomoci v ňom. Bolo by to v súlade s rozsudkom Súdneho dvora Európskej únie vo veci C-753/23, a najmä s jeho bodom 30.
- (6) Na účely zabezpečenia včasného situačného prehľadu na operačné účely, jednotnej správy a dohľadu nad vydávaním povolení na pobyt by členské štáty mali pravidelne nahrávať presné a včasné údaje na platformu na registráciu dočasnej ochrany vrátane číselných údajov o neaktívnych registráciách.
- (7) V súčasnosti požíva dočasnú ochranu v Únii približne 4,3 milióna vysídlených osôb z Ukrajiny. Celkový počet registrovaných osôb požívajúcich dočasnú ochranu zostal stabilný na úrovni približne 4,3 milióna, pričom možno pozorovať mierne stúpajúci trend a len málo osôb uviedlo, že sa natrvalo vracia na Ukrajinu. Situácia na Ukrajine neumožňuje, aby sa väčšina vysídlených osôb vrátila na Ukrajinu za bezpečných a stabilných podmienok. Medzinárodná organizácia pre migráciu odhaduje, že k aprílu 2025 bolo na Ukrajine 3 757 000 vnútorne vysídlených osôb. Dve tretiny (66 %) vnútorne vysídlených osôb je vysídlených už viac ako dva roky a 79 % viac ako rok. Podiel vnútorne vysídlených osôb, ktoré sú vysídlené už viac ako dva roky, bol najvyšší medzi vnútorne vysídlenými osobami, ktoré mali pobyt na západe krajiny (78 %). Úrad OSN pre koordináciu humanitárnych záležitostí odhaduje, že v roku 2025 bude na Ukrajine potrebovať naliehavú humanitárnu pomoc viac ako 12,7 milióna ľudí.
- (8) Okrem toho nemožno vylúčiť ďalšie príchody veľkého počtu osôb z dôvodu zložitých humanitárnych podmienok a ešte väčšej nestability a neistoty na Ukrajine v dôsledku ruskej útočnej vojny vrátane intenzívnejších opakovaných leteckých útokov na civilné obyvateľstvo v celej krajine. Riziko eskalácie pretrváva. Zároveň pretrváva riziko ohrozenia efektívneho fungovania vnútroštátnych azylových systémov, ak by v blízkom čase dočasná ochrana skončila a všetky osoby, ktoré ju požívajú, by požiadali o medzinárodnú ochranu súčasne.
- (9) Vzhľadom na to, že vysoký počet vysídlených osôb požívajúcich dočasnú ochranu v Únii sa pravdepodobne nezníži, kým bude vojna proti Ukrajine pokračovať, predĺženie dočasnej ochrany je potrebné na riešenie situácie osôb, ktoré v súčasnosti požívajú dočasnú ochranu v Únii alebo budú takúto ochranu potrebovať od 5. marca 2026, pretože poskytuje okamžitú ochranu a prístup k harmonizovanému súboru práv a zároveň v situácii hromadného prílevu do Únie obmedzuje formality na minimum. Predĺženie dočasnej ochrany by zároveň pomohlo zabezpečiť, aby azylové systémy členských štátov neboli preťažené v dôsledku výrazného zvýšenia počtu žiadostí o medzinárodnú ochranu, ktoré by mohli podať osoby požívajúce dočasnú ochranu do 4. marca 2026, ak by sa dočasná ochrana dovtedy skončila, alebo osoby utekajúce pred vojnou na Ukrajine, ktoré prišli do Únie po uvedenom dátume a pred 4. marcom 2027.
- (10) Vzhľadom na to, že dôvody na dočasnú ochranu pretrvávajú, dočasná ochrana vzťahujúca sa na kategórie vysídlených osôb uvedené vo vykonávacom rozhodnutí (EÚ) 2022/382 by sa mala predĺžiť do 4. marca 2027.
- (11) Týmto rozhodnutím sa rešpektujú základné práva a dodržiavajú zásady uznané Chartou základných práv Európskej únie.

- (12) Rada opätovne potvrdzuje svoj záväzok poskytovať Ukrajine a jej ľudu podporu tak dlho, ako to bude potrebné, a opätovne vyjadruje svoju podporu komplexnému, spravodlivému a trvalému mieru založenému na zásadách Charty OSN a medzinárodného práva a v prípade udržateľného prímeria je Rada pripravená konať v súlade s článkom 6 ods. 1 písm. b) smernice 2001/55/ES.
- (13) Írsko je viazané smernicou 2001/55/ES, a preto sa zúčastňuje na prijatí a uplatňovaní tohto rozhodnutia.
- (14) V súlade s článkami 1 a 2 Protokolu č. 22 o postavení Dánska, ktorý je pripojený k Zmluve o Európskej únii a Zmluve o fungovaní Európskej únie, sa Dánsko nezúčastňuje na prijatí tohto vykonávacieho rozhodnutia, nie je ním viazané ani nepodlieha jeho uplatňovaniu,

PRIJALA TOTO ROZHODNUTIE:

Článok 1

Dočasná ochrana poskytovaná osobám vysídleným z Ukrajiny uvedeným v článku 2 vykonávacieho rozhodnutia Rady (EÚ) 2022/382 a predĺžená vykonávacími rozhodnutiami (EÚ) 2023/2409 a (EÚ) 2024/1836 sa predlžuje o ďalšie obdobie jedného roka do 4. marca 2027.

Článok 2

Toto rozhodnutie nadobúda účinnosť dvadsiatym dňom nasledujúcim po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

V Bruseli

*Za Radu
predseda/predsedníčka*